

L. PERKOVIĆ, poslovna zgrada u Ul. kralja Zvonimira u Splitu

PERIŠIĆ, Andrija, graditelj (Split, 1830–1905). Radio kao klesar i zidar, učio ukrasno crtanje i graditeljstvo u Splitu; 1860. dobio svjedodžbu zidarskoga i klesarskoga majstora i ovlaštenoga graditelja i projektanta. God. 1864–74. vodi u Dubrovniku gradnju općinske palače, pravosl. crkve i Bundićeva (Bondina) kazališta (prema nacrtu A. Vecchietija). U Splitu vodi 1885. restauraciju Dioklecijanovog mauzoleja, a od 1882. do kraja života restauraciju zvonika katedrale.

LIT.: D. Kečkemet, Restauracija zvonika splitske katedrale, Zbornik zaštite spomenika kulture (Beograd), 1956.

D. Kt.

PERKO, Anton, slikar (Purgstall, Austrija, 5. VII. 1833 – Dubrovnik 6. III. 1905). Bio je časnik austr. mornarice. Slikarstvo je učio u Beču (J. Selleny). Slikao je u ulju i akvarelu marine i arhit. spomenike. Izdao je

D. PERKOVIĆ, *Futuro-polis*

album s 12 prizora pomorske bitke kraj Visa (1866). Neko je vrijeme bio ravnatelj dvora Hradčana u Pragu, a od 1895. živio je u Dubrovniku.

PERKOVIĆ, Dafne, slikarica (Zagreb, 28. IX. 1945). Diplomirala je na Akademiji u Zagrebu 1969 (M. Stančić), poslijediplomski studij završila 1971 (V. Parać). Slika i crta u duhu konstruktivizma i geometrijske apstrakcije; djela joj se odlikuju maštovitim ritmom oblika i suptilnom kromatikom (*Urbani krajolik*, 1978; *San II*, 1983). — Samostalno je izlagala u Zagrebu (1972, 1978, 1988, 1989, 1991, 1992), Sisku (1972) i Kumrovcu (1989). Bavi se ilustriranjem knjiga (*Nesvrstani*, sa S. Planinićem, 1977) i dječjih listova.

LIT.: V. Bužančić, Dafne Perković (katalog), Zagreb 1978.

Ž. Sa.

PERKOVIĆ, Lovro, arhitekt (Split, 12. IX. 1910). Arhitektonski fakultet završio u Pragu 1935. Djelovao je u Splitu, potom 1940–54. u Dubrovniku i ponovno u Splitu 1957–79. Projektirao je stotinjak stambenih, poslovnih i školskih zgrada, obiteljske kuće, hotele i turističke komplekse. — Istaknuti je predstavnik funkcionalističke arhitekture. Osobitu je pozornost poklanjao uklapanju građevina u urbani ili prirodni okoliš, što je posebno dolazilo do izražaja u stambenoj i turističkoj arhitekturi. Ostavio je jak individualni pečat u poslijeratnoj arhitekturi u Dalmaciji. Važnije su mu izvedene građevine: obiteljska kuća u Bukovčevoj ul. 18 (1939), stambena zgrada u Zagrebačkoj ul. 37 (1955), poslovna zgrada u Ul. kralja Zvonimira 35 (1959) — sve u Splitu; Pomorski tehnikum u Dubrovniku (1953); tipske stambene zgrade »URBS 4« i »URBS 5« u Splitu, Trogiru, Dubrovniku, Herceg-Novom, Opatiji, Šibeniku, Puli (1960–65); hotel »Marjan« (1963, dograđen 1979) i poslovni toranj u Ul. kralja Zvonimira 14 (1964) u Splitu; hotel »Adriatic« u Hvaru (1967); hoteli »Zora«, »Slava« i plivački bazen u Primoštenu (1968); tvornica u Splitu (1968); rekonstrukcija hotela »Palace« u Hvaru (1969); hotelsko naselje »Marina Lučica« u Primoštenu (1971); stambena zgrada u Ul. A. Cesarca 2 (1973) i Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje, Vrh Sućidar (1979) u Splitu.

LIT.: N. Šegvić, Četrdeset pet objekata URBS 4, Vjesnik, 27. IX. 1960. — R. Vilić, Suvremeni izraz ambijentalne arhitekture, Slobodna Dalmacija, 20. VII. 1976. — D. Kečkemet, Uloga tradicije u suvremenoj arhitekturi, ŽU, 1976, 24–25. — Isti, Arhitektura Lovre Perkovića, ibid., 1979, 28. — Isti, Lovro Perković, ČIP, 1983, 362. — Arhitektura u Hrvatskoj 1945–1985, Arhitektura, 1986, 196–199. — T. Premrl, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, Zagreb 1989. — M. Gamulin, Stambena arhitektura u Splitu od 1945. do danas, Arhitektura, 1989–1991, 208–210. — D. Tušek, Arhitektonski natječaji u Splitu, Split 1994. — D. Dražić, Lovro Perković — Funkcija, konstrukcija i genius loci, ČIP, 1994, 482–483.

D. Kt.

PERKOVIĆ, Zdeslav, arhitekt (Biograd na moru, 12. VII. 1937). Arhitektonski fakultet završio 1963. u Zagrebu, gdje je i doktorirao 1984 (*Prilog metodologiji valorizacije u graditeljstvu*). God. 1970–78. vodi obnovu Hrvatskoga narodnoga kazališta u Splitu, potom djeluje u Urbanističkome zavodu Dalmacije, a od 1989. u vlastitu arhitektonskom ateljeu »Studio za arhitekturu i urbanizam« u Splitu. Po njegovim je projektima izvedena prva faza sportskog centra Gripe, više stambenih zgrada na predjelu Sv. Mande Škrabe, obnove Meštrovićeva kašteleta i poslovne zgrade na rivi, te dječji vrtići na predjelu Šine i Vrh Sućidar — sve u Splitu, te potom dječji vrtić u Segetu Donjem. — Izradio je više urbanističkih projekata za grad Korčulu i Brnu (1988), Tribunj, Šibenik i Skradin (1989), kao i prijedlog obnove stare dubrovačke Vijećnice (1982).

BIBL.: Anketa o stanovanju, Split 1967; Istraživanje samostana Sv. Marije di Taurello, Kulturna baština, 1981, 11–12; Grad i umjetničke vrijednosti, Pogledi, 1985, 4; Arhitektura dalmatinskih kazališta, Split 1989; Ravni i kosi krovovi Splita (koautor), Split 1989.

LIT.: C. Fisković, Za obnovu dubrovačke Vijećnice, Prilozi — Dalmaciji, 1985.

R.

PERNA, ostaci utvrđenoga grada na stijeni iznad zaselka Suha Perna blizu Vrginmosta. Bio je župni grad stare Perne koja prva u Hrvatskoj (1225) dobiva povlastice i slobode od kralja Bele. Uz grad je od starine bila i župna crkva Sv. Marije. Turci ga osvajaju 1578, a Vojna krajina ga obnavlja i drži u njemu straže tijekom XVII. i XVIII. st. Poslije je napušten, danas u ruševinama.

LIT.: R. Lopašić, Oko Kupe i Korane, Zagreb 1895, str. 210–222.

M. Kru.

PEROJ, selo u J Istri, spominje se već na rižanskoj skupštini (804); obnovljeno 1658. doseljavanjem kolonista iz Crne Gore. Na Z rubu naselja ranosrednjovj. crkva Sv. Stjepana (»Kod mise«); jednobrodni prostor ima tri apside četverokutne osnove, presvođene kalotom na trompama; pročelje je raščlanjeno s četiri pilastra. Na crkvi se miješaju elementi kasnoant. i ranobizantsko-ravenske arhitekture. — U pravosl. crkvi Sv. Spiridona

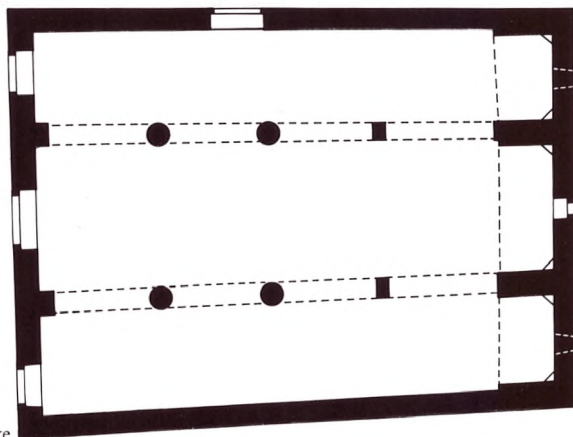

PEROJ, freska *Uzašašće* u crkvi Sv. Foške

(bivši Sv. Jerolim) čuva se nekoliko kretske-venecijanskih ikona (uglavnom prenesenih iz pravosl. crkve Sv. Nikole u Puli), od kojih se ističe prikaz Nadgrobnooga plača (XVI. st.).

Nedaleko od Peroja, na osami u polju, nalazi se ranosrednjovj. crkva Sv. Foške (poč. VII. st., brodovi povisivani u XII. i XVI–XVII. st.). To je trobrodna bazilika s tri upisane apside s trompama. Arkaturu nose dva para zidanih stupova i par kamenih monolitnih pilastara s impostima ukrašenim nizom kosih ureza. Bazilika je u cijelosti bila oslikana; ostali su očuvani fragmenti u sjev. i nad juž. apsidom te potpuni prikaz Uzašašća iznad trijumfalnoga luka srednje apside. Zidne slike potječu iz razdoblja oko sred. XII. st. i stilski se povezuju s romaničkim benediktinskim slikarstvom Z Europe uz oslanjanje na biz. ikonografiju.

LIT.: B. Fučić, Sv. Foška kod Peroja, Bulletin JAZU, 1963, 1–3. — L. Mirković, Ikone na Rijeci, u Puli i Peroju, Starinar (Beograd), 1963–64, 13–14, str. 309. — B. Marušić, Istarska grupa spomenika sakralne arhitekture s upisanom apsidom, Histria archaeologica, 1974, 1–2, str. 44–47, 53–61. Br. Ma.

PEROJ, tlocrt crkve Sv. Foške

PERŠIĆ, Kristofor, prepisivač i iluminator, kanonik zagrebački (XVII. st.). Prepisao oštrom koralnom goticom 1683. *Passionale Croaticum Almae Ecclesiae Zagrabienensis* (Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu, R-3006). Hrvatski je tekst ukrašen inicijalima na početku svake *Muke* i odjeljka teksta.

LIT.: D. Kniewald, Iluminacija i notacija zagrebačkih liturgijskih rukopisa, Rad HAZU, 1944, 279.

PERUGINI, Enea, arhitekt (Volosko, 26. IX. 1903 — Venecija, 25. III. 1976). Arhitekturu studirao u Padovi, gdje je doktorirao 1927. civilno građevinarstvo; od 1930. aktivan u Rijeci. Prihvaća racionalističku arhitekturu te projektira veoma smjela ostvarenja držeći se načela čistoga funkcionalizma (društveni domovi na Kantridi i na Kozali, tržnica na Belvederu, sportsko igralište na Kantridi, upravna palača ROMSA-e, danas zgrada INE — sve u Rijeci). Nakon II. svj. r. radi u Fondazione Cini u Veneciji.

LIT.: R. Matejčić, Povijest gradnje pokrivenih tržnica u Rijeci, u monografiji: Gradska tržnica Rijeka, Rijeka 1981, str. 36. — A. Antoniazio, Arte e artisti figurativi a Fiume dal 1900 al 1945, Fiume (Padova), 1982, 2. — R. Matejčić, Kako čitati grad, Rijeka 1988. Ra. Mat.

PERUŠIĆ, selo u Lici. Utvrđeni grad obitelji Perušića ima osnovu u obliku nepravilna četverokuta; u sredini je visoka valjkasta kula. God. 1527–1636. i 1641–85. P. je u vlasti Turaka; 1555. utvrdio ga je Malkoč-beg. — Prostrana kasnobarokna župna crkva Sv. Križa s poligonalnim svetištem (uz koje je sakristija), jednobrodna je građevina s četiri bočne kapele uz svaku stranu broda; povrh kapela su empure. Uz glavno je pročelje zvonik s gotičkim dovratnikom i zapisom iz 1698 (za tur. vlasti stariji dio crkve služio je kao džamija). U unutrašnjosti se nalaze sedam baroknih oltara (glavni je oltar rad M. Chiereginija iz 1827) i propovjedaonica, te kalež sa zapisom N. Murgića iz 1790.

LIT.: Gj. Szabo, SG. — R. Horvat, Lika i Krbava, I, Zagreb 1941. — Horvat–Matejčić–Priatelj, Barok. A. Ht.

PERUŠKO-MIHIĆ, Ivanka, slikarica (Mostar, 18. VI. 1932). Završila Akademiju u Zagrebu 1958 (Lj. Babić). Slika u duhu lirske ekspresionizma portrete, krajolike, marine i mrtve prirode (*Barke*, 1981; *Masline pred oluju*, 1987; *Cvijet breskve*, 1989). Radila kao likovni pedagog u Zadru i Zagrebu 1958–91. — Samostalno izlagala u Puli (1964), Zagrebu (1981, 1988), Bieleu u Švicarskoj (1987), Opatiji (1989) i Torontu (1992).

LIT.: Z. Črnja, Ivanka Peruško (katalog), Zagreb 1981. — V. Zlamalik, Ivanka Peruško (katalog), Zagreb 1988. — V. Ekl, Ivanka Peruško (katalog), Opatija 1989. R.

PERVAN, Budimir, urbanist i arhitekt (Split, 26. X. 1910 — 16. VIII. 1982). Diplomirao na Visokoj školi arhitekture Akademije umjetnosti u Pragu 1934. Prije II. svj. r. djelovao u Dubrovniku, od 1947. bio je direktor Urbanističkoga biroa (poslije Urbanističkoga zavoda Dalmacije) u Splitu.